

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lek.
Hét évre	120 Lek.
Egy negyed évre	60 Lek.
Egy hónapra	20 Lek.

Hirdetésekre árasztás szerinti díjazás mellett vétetek let.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Oszádi Egyesült Vá-
ratok palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József Sándor-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 21.

Az utódállamok
vámuniója.

Gazdasági életünk legégetőbb kérdése, vajon a Közép-európa talpraállítása címén tervezett gazdasági és pénzügyi rendszerváltozás meg lesz-e? A miniszterelnök, mielőtt Cenuába elindult, nem adott tájékoztatást arról, vajon a kisenként tervezett valamely közép-európai gazdasági közlekedés felét? Viszont a magyar miniszterelnök elutazása előtt olyan kijelentést tett, hogy, tartja, hogy az meg lesz. Lloyd George nyilatkozatai után semmi kétség az iránt, hogy Közép-európa gazdasági egysége rövidesen megvalósul. Az is bizonyos, hogy az utódállamok talpraállítása vámunió és az ezzel járó közös gazdasági és pénzügyi rendszabályok életbe léptetése nélkül még egy évszázad múlva sem történhetne meg s hogy a nagy entente, amelynek gazdasági életét a mintegy 80 millió embertől lakott eme nagy fogyasztási terület kikapcsolódása folytán már-már teljes összeomlás fenyegeti, minden erejével azon lesz, hogy akár confederáció, akár gazdasági közlekedés, akár vámunió címén — hiszen a név mellékes csupán a népek gazdasági összeműködése a fő — valamely gazdasági egység felét kívácsoljon össze az utódállamokból. Ma a genuai értekezlet előestéjén

bizvást mondhatjuk, hogy talán ez lesz a konferenciának egyetlen pozitív eredménye, mivel ebből a nagyententenek közvetlen haszna lesz.

Ami bennünket a legjobban érdekel, az a kérdés, minő gazdasági és pénzügyi következményekkel fog a vámunió az egyes utódállamokra járni? Az agrár államok szempontjából igen kedvező lesz, minthogy ezáltal sokkal nagyobb fogyasztó területhez jutnak a vámbelföldön. Jugoszlávia, Magyarország és Románia mezőgazdasági termékeik feleslegét a vámbelföldön könnyűszerrel elhelyezhetik, nem fognak kivételre szorulni. Viszont Ausztriában és Magyarországon csökkenni fognak a mezőgazdasági termények és élelmiszerek árai, amely körülmény a munkabérek csökkentését és ezzel az összes iparágaknak és általában az életnek az elcsúszását fogja maga után vinni. Az ipari államok mint Ausztria és Csehszlovákia jó ideig uralkodni fognak a helyzetet és nagy mértékben veszélyeztetni fogják különösen az első időkben a még gyenge magyar és a csakis csecsemlő korát élő jugoszlávai és romániai ipart. A gyöngyös iparágak kénytelenek lesznek az első időkben kartellre lépni a cseh és osztrák gyárosokkal, hogy az erősebbek mellett és azok árnyékában érvényesülhessenek. A máról-hol-

napra meghonosított új tárgyaknak nagy nehézségekkel kell majd megküzdeniök, mert ugyanazon időben kell a termelési költségek leszállításának és az áruk minősége emelésének feladatával megbirkózniök. Az egységes vámtarifa megalkotásának kérdése nem kis nehézségekbe fog ütközni, mert a különböző érdekű utódállamok különféle nyersanyagot és iparcikkeket állítván elő, mindenik a maga termelvényeit óhajtja majd nagyobb vámvédelemben részesíttetni. Remélhető azonban, hogy a Lengyelországgal együtt kb. 95 milliónyi, anélkül kb. 75 milliónyi lakosságú terület idővel oly tökéletes gazdasági egységgé fog majd összeforrni, amelyen belül mindenféle termelési ág meg fogja találni a maga boldogulását, főképp, ha a német birodalom iparcikkeivel és a majdan talpraállítandó orosz birodalomak nyerstermékeivel szemben megfelelő vámvédelmet fognak alkalmazni. A nagyarányú ipari államai versenyétől egyelőre a nagy valutakülömbőségek miatt nincs mit tartani, noha a mai külpolitikai helyzetből természetesen legkövetkező, hogy a nagyentente államai mindennemű vámkérdésben kedvezményes elbánásban fognak részesülni.

A vasúti és hajóközlekedésnek egységes szabályozásra lesz szüksége a vámbelföldön. Nincs kizár-

va, hogy Franciaország, amelynek régi óhaja már az utódállamok vasutainak megszerzése, igyekezn fog eme fontos közlekedési eszközöket vagy véglegesen, vagy legalább 90—100 évre terjedő concessióval magának megszerezni.

A valutakülömbőségek kiegyenlítődése és a valuták értékének bizonyos állandósulása a vámunió országain belül is egyik várható következménye a tervezett gazdasági egységnek. Egy ily nagy gazdasági terület lakosságának módjában állván minden szükségessé megtermelni magának a fénnyüzési cikkek behozatalának eltiltásával és a belső iparnak megfelelő vámvédelemben való részesítésével pár év leforgása alatt a vámunió kereskedelmi mérlegét aktívra teheti. Ahhoz, hogy a valutakülömbőségek kiegyenlítődése megtörténhesék, természetesen elsősorban a teljesen leromlott osztrák és magyar valuták feljavítására kell gondolnunk, ami csak a jóvátételi összegek elengedése vagy nagyfokú leemésklése és egyidejűleg egy nagyobb nemzetközi kölcsön nyújtása révén történhet meg. Az adórendszerek átalakítása is szükségessé válnék, mivel a közbenső vámvonalak megszüntetésével az egyes államok nagy vámbevételeitől esvén el, kénytelenek volnának az ekként elvesztett határvámjövédelmek helyett a hiányzó állami

Milliárdok zálogháza.

BÉCS. Sokat írtak már az emberek arról, hogy Bécs, a monarchia egykori büszke székvárosa, hova süllyedt le a pauperizmus és a gazdasági összeomlás lejtőjén: sok igazat, de még több túlzó, rosszindulatú valótlanságot. A hírek forrása ismert: a demokrátiás berendezkedésű Ausztria minden reakció hívének kényelmetlen és kellemetlen élő valóság és az ország, ahol az Európában relatív ma megvalósítható szabadság paktumává lett, az ancieh regime embereinek nem is lehet kedves és becsülendő. Igaz, nagy nyomor van Ausztriában, nyomorog a középosztály és nyomorognak azok, akik abból éltek, hogy Ausztria militarista állam volt, bürokrata állam volt: a katonatisztek, udvari lakajok és nagy hivatalnokok máról-holnapra kiestek a díszes szállásokból és nem maradt csak két lehetőség a számukra: dolgozni, dolgozni, akármi, ami akad vagy — ha van mit, — eladni és élni máról-holnapra jobb időkre várva. Az ipari munkásság és a kereskedők vi-

szont jól keresnek és megélik. Ilyen nagy világégés és összeomlás természetesen magába temeti az existenciák egész régióját és ezeknek a sorsa az, hogy tönkremenjenek. A nyomor első stációja a zálogház. A zálogházi rács jobban megmutatja egy város igazi arculatát, mint az utca, vagy a fényes boltok és drága hotelek pompás sora.

A bécsi emberek legjobb zálogháza a Dorothium. A bécsi humor Dorottya nénihez nevezte el ezt a hatalmas vállalatot, amely milliárdokkal dolgozik és ennek megfelelően természetesen milliós hasznót látja a részvényeseknek. Elmentem a Dorothium palotájába és az igazgatóság jóvoltából végignézhettem az egész üzemet.

Az emberek sorban állanak a rács előtt. Külön van az ékszer-, a könyv- és a használati tárgyak osztálya. Először az ékszerosztályba megyünk. A rácson innen a bécsi nagy asztal mellett dolgozik. Halomban áll előtte az arany és a gyémánt. Közömbösen végzi a munkáját. Őt már nem izgatta semmi. Főtte kis mérleg,

azon méri az ékszer. Eppen egy prémbundás, parfümös dáma hajlik be a rács mögöl. Ki van festve, a szeme alatt a korom, még a mult éjszaka emléke. Olyan, mintha a halált nélné ki magából. Briliánsköltő ad át a bécsiúnek.

— Mennyit kaplatoz rá? — Kérdezi a nő.

A bécsi előveszi a nagyítót, megméri a költőt a mérlegen. Még a félgrammokat is ráteszi, kis vékony bádogláncokkal.

— Kétfélmillióegyszáz ezer — hangzik a válasza.

A nő ideges lesz, a száját harapja, gondolkodik.

— Három millió kellene.

— Kaplatoz, de csak négy hétre. Többre rem.

A nő elmegy. Jön a másik. Magas, idős urinő, feketében. Olyan, mint egy orosz anyacárnő. Büszke. Antik zsebkészlet hoz. Látszik az arcán, hogy fájt neki. Még egy utolsó pillantást vet az órára, aztán viszi az ötven ezer koronát. Megkérdezem, ki volt az előbbi nő, a festett szemű bunda?

— Ah, Feren, felel a bécsi.

Gyakori vendégünk. Kokotte és csak ékszer fogad el a barátaitól. Azután ide hozza hozzánk.

Amegyünk a könyvosztályra. Itt veszik át a könyveket árverésre. Aukciónak hívják az ilyen könyvvásárt, amikor a régiók átadják az újaknak a tudományt és a művészetet. Eppen egy egyetem tanárral tárgyalnak. A könyvtárát akarja eladni. Szép hosszú, ősz szakáll van. Egyetemi tanár, „wie er im buch steht“ — ahogy itt mondják. Kétszáz ezer korona előleget kér. Meg is kapja. Amikor távozni akar, odamentem hozzá.

— Professzor ur. hocsáson meg, mennyi az ön havi fizetése?

Rámnéz, gondolkodik, hogy válaszoljon-e? Végül mégis, csak felel:

— Tizenkétezerhatszáz korona. És még hozza teszi: „Teoretikus vagyok, fiziológus.“ Azért nem keresek többet. Nincs praktikum.

Tizenkétezer korona — az egyenlő másfél dollárral — gonddal magamban. Megyünk tovább.

bevételeket egyenes adók után pótolni.

A monopoliumpok és fogyasztási adók egységesítése is mellőzhetetlen volna, mert különben a vámbelföldön nagyarányú csempészes indulna meg, amely lehetlenné tenné azt, hogy az egyes államok a többitől eltérő monopoliumpokot, avagy fogyasztási adókat tarthassanak fenn. A permisek rendszerének megszűnése is egyik örvendetes következménye volna a gazdasági egységnek. A teljes gazdasági szabadság is, elkövetkeznék lassanként a vámuinó államain belül s azoknak egymásközi viszonyában: mert a vámvonalon belül egy egészséges szabad verseny fejlődne ki az egyes társalamok között, s ebben a versenyben az az állam maradna alul, a mely a legtöbb gazdasági béklyót rakná fel a maga lakóira. A népek egymáshoz való közeledése és egymást megértése is egyik örvendetes következménye volna az utódállamok gazdasági egységének, feltéve, hogy az egyes tagállamokon belül a nemzetiségek egyenjogúsítása, a kulturális és gazdasági érvényesülésnek teljes egyenlősége valósíttatnék meg.

A népeknek ezen egymást megértéséből fakadó nagy erkölcsi és kulturális értékek, melyek súlya és hordereje még a gazdasági eredményeket is messze túlszárnyalja, reményt nyújtának az utódállamok sokat szenvedett polgárainak ahhoz, hogy az egymás megértéséből eredő jólét valamennyiöket egy jobb jövő felé fogja vezetni.

Dr. Székely Ádár.

A harmadik osztály: a használati tárgyak osztálya, a szegényeké. Minden van itt, a fazéktól az ágyhuzatig, a függönytől a kék keretig, a családi szekrénytől a szmokingig, ami csak előfordul a háztartás rendjében. Óriási tömegben áll itt a sok mindenféle lom.

— Három esztendeje — mondja a vezetőm — alig láttunk itt fizikai munkást. A középosztály és a régi előkelőségek a főklentúránk. Most, hogy a hitelek miatt kezdődik a munkanélküliség, megint jönnek a munkásasszonyok.

— Ja, a Kredit — tetszik tudni — fejezi be a beszélgetést — nem is olyan nagy szerencse. Ezi mi tudunk a legjobban, akik közvetlen közelből látjuk az emberek helyzetét. Olyan ez a zálogház, mint a seizmográf, amelyik pontosan mutatja, milyen a gazdasági élet. Mi tudjuk, mikor megy jól és mikor rosszul az embereknek. Most rosszul megy, a napi forgalom sokszor a százezer és meg-hatvan!

Megtudom még, hogy az „intézet” husz százalék kamatot és tizenkét százalék kezelési díjat szed. Tehát harminckét százalékot!

„Dorottya néni” éhes. Dorottya néni sokat fogyaszt. Csak úgy nyeli az egzisztenciákat!

Rendőrkutyával elfogott betörők

(A táblai tanácselnök ékszeréi. — Az aradi rendőrség sikeres nyomozása.)

Szenzációs esettel gyarapította az aradi államrendőrség tegnap éjszaka az eredményes nyomozások statisztikáját. Egy nagyszabású ékszerablás két tettesét fogta el érdekes körülmények között az aradi rendőrség. Az április 11-éről 12-ére virradó éjszaka Fehér Antal timisoarai táblai tanácselnök lakásába betörték és onnan mintegy 300.000 leí értékű ékszert raboltak el. A betörők a legnagyobb körültekintéssel dolgoztak és mint a nyomozás megállapította, a lakást az összes szobákat, a bútorok elhelyezését és a körülményeket teljesen ismerték. A páncélszekrényt, amelyben az ékszerek voltak, álkulccsal nyitották ki, az ékszereket magukhoz vették és semmi máshoz sem nyúltak. A timisoarai államrendőrség a legnagyobb eréllyel és körültekintéssel folytatta a nyomozást, amely azonban eredménytelen maradt.

Az aradi államrendőrség szintén nyomozni kezdett az ügyben. A napokban Rasztig István csoport vezető detektív megfigyelt egy fiatalembert, aki ékszereket akart eladni. Rasztig követte a gyanús egyént, aki később a Strada Soarelui (Zoltán utca) 6. számú házban tűnt el. Az éjszaka folyamán az aradi államrendőrség detektívjei Draghiciu Aurél és Rasztig István vezetésével nagyszabású razziát tartottak Aradon. A razzia alkalmával megfigyelés alá vették a Strada Soarelui (Zoltán utca) 6. számú házat és látták, hogy ugyan az az alak ment be, aki az ékszereket kinalta eladásra. A detektívek egy ideig vártak, később behatoltak a házba. Ott kutatni kezdtek, azonban az illetőt nem találták. Rasztig István detektív magával vitte rendőrkutyáját is, a mely már több ízben adott bizonyosságot arról, hogy igen használható a nyomozások alkalmával. Kutatás közben a rendőrkutya egyszerre idegeskedni kezdett, majd hangosan ugatott, azután megkerülte a házat és gyors iramban futott a ház másik utcára néző frontja felé. A detektívek utánaesttek és látták, hogy két sötét alak rohan a Bulevardul Carolon (Erzsébet köruton.) A kutya a két alak után rohant és csakhamar sikerült is elérnie őket. Az egyikre rávetette magát, de az lerázta magáról. Erre az okos állat elébeugrott és állandóan előtte szaladva igyekezett a menekülő futását megakadályozni. Egy ízben hirtelen lába közé szaladt úgy, hogy a menekülő alak elvágódott a földön. A rendőrkutya erre a másik menekülőre vetette magát, akivel sikerült hasonló módon elbánnia.

Még mielőtt a gyanús alakok elmenekülhetek volna, a detektívek odaértek és elfogták őket. A két alak, amikor megtudta, hogy a rendőrség nyomoz a házban, ki-

ugrott a ház Bulevardul Carolra nyíló egyik ablakán és úgy próbált elmenekülni, amit a rendőrkutya megakadályozott. A vállatás során kiderült, hogy az egyik Szabó Jenő, a másik Marinkovics István. Mindkettő rovtottmultu csavargó. Sikerült megállapítani azt is, hogy a timisoarai 300.000 leies ékszerablást ők követték el. Az ékszerek nagy részét meg is találták náluk és azokra a tegnap Timisoaráról Aradra érkezett Fehér Antal táblai tanácselnök ráismert. A két betörő egyelőre a rendőrségen marad, ahol tovább folyik a nyomozás annak megállapítása végett, hogy hol vannak az eddig még elő nem került ékszerek.

Irodalom és művészet.

* A Városi Színház heti műsorának sorrendje: Pénteken: Lakme, A bérlet. Szombat: Reichstadti herceg, B. bérlet. Vasárnap délután: Tündérek cselédje. Vasárnap este: Delibáb herceg, bemutató előadás, bérletszünetben. Hétfő: Delibáb herceg, C. bérlet.

* A színházi iroda hírel. Pénteken egy évi pihenítés után Delibes operája a Lakme kerül színre. A címszerepét Várady Margit és Nilakantha szerepét Róna Dezső énekl. A II. felvonásban előfordul. Induláncokai Zilahy Irén táncolja. A zenekart Gellért Pál karnagy vezényli. — A Reichstadti herceg szombat este B. bérletben negyedszer kerül színre. — Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett a Tündérek cselédje van műsoron. — A Delibáb herceg, Dräsche Lázár Alfréd, a Tűz hirtve szerzőjének operettje vasárnap este bérletszünetben kerül bemutatásra. A zenéjét dr. Ángyán Béla írta. Sebestyén Jenő tanította be az összes táncokat, közülük egy, eredeti groteszk Shimmyt. Van az operettben Gellért Pálnak két szerzeménye is, az egyik Sebestyén belépője, a másik egy Shimmy-dует amit Zilahy Irén és Sebestyén Jenő táncolnak. A címszerepét László Andor játssza, partnere egy milliárdos leány szerepében Halmos Mici. — Ben Aróly Ben mutatványait szombat este vasárnap délután és vasárnap este a nyári szinkörben folytatja. Ezen előadások olcsó helyárak mellett teljesen új műsorral lesznek megajlva. A legmagasabb földszint ár 20 leí. Minden előadás előtt egy egyfelvonásos darabot já szanak.

* Berki Lili és Gózon Gyula Erdélyben. A cluji (kolozsvári) színházeti főfelügyelőség ma értesítést küldött az aradi prefektúrának, hogy dr. Janovics Jenőnek, a cluji magyar színház igazgatójának kérelmére a színházeti miniszter megengedte, hogy Gózon Gyula és Berki Lili a budapesti Renaissance-színház tagjai Erdélyben a magyar színházak előadásain négy hétig vendégszerepeljenek. A négy hét az első fellépési nappal veszi kezdetét.

* Zala Béla, az aradi származású budapesti színház szombati este tartja a Kulturpalota nagytermében egyetlen szavaló-estélyét. A nagyehetségű fiatal művész jól ismeri Arad város közönsége. Középiskolai tanulmányai után a magyar fővárosba került, ahol a Nemzeti Színház kiváló tagjának Gál Gyulának lett tanítványa. Mint kezdő első

színházi szárnypróbálgatásait a legelső magyar drámai színház deszkáin végezte. Most az újonnan alapított Irodalmi Színház szerződött tagja. Művészi stílusa és előadásbeli készsége fejlett. Szombat esti előadásának műsorát a modern költészet legkiválóbb reprezentánsai alkotják. A programba előnyösen illeszkedik bele Kovács Erzs, a jónevű magyar hegedűművész szereplése.

* Filharmonikus hangverseny. Április 29-én tartja szezonzáró hangversenyét a Filharmonia egyesület. Az est szolistaia Freud Leó zongoraművész, ki ugyanazt a Chopin versenyművet fogja zenekari kísérettel játszani, melyet az elmúlt évben a bécsi filharmonikusokkal adott elő óriási sikerrel. Jegyek a Scherhag-cégnél váltakoznak.

* Telmányi második hangversenyére, melyet 28-án, vasárnap este 8 órakor fog megtartani, széj jelkaphodja a jegyeket a közönség. A nagy művész Bach és Beethoven művein kívül Mendelssohn örökség e-moll versenyt is játszani fogja. A még meglévő jegyeket a Scherhag-cég árusítja.

* Modern költők esodálatoa verseit fogja szavalni szombati esti Kulturpalota estélyén Zala Béla a kiváló tehetségű színművész. Az érdeklődést fokozza Kovács Erzs, a külföldi sikereiről jól ismert hegedűművész esemény-számba menő közreműködése. Jegyeket Oláh Sándor könyvkereskedésében árusítják.

Hamis részvények.

(A Rimamurányi uj kibocsátásai.)

BUDAPEST. A tőzsde giroforgalmában a Rimamurányi részvények szállításánál, melyek között mostanában az ujabban kibocsátottak helyett igen sok ugynevezett szkripsz is szerepel, egy kötésnél huszonöt darab vadonatúj hamisítványra bukkantak. A szállító bizományos cég tudja, hogy melyik üzletfelétől kapta eladásra. Az eset tőzsdei körökben nagy feltűnést keltett.

A rendőrség a Rimamurányi és Salgótarjáni szkripszhamisítás nyomozása során több tőzsdeügynököket állított elő a főkapitányságra. A kihallgatás alkalmával behízonvítást nyert, hogy az ügynökök teljes jóhiszeműséggel vásárolták és ádták el a hamis részvényeket és lev kihallgatásuk után szabadon bocsátották őket. A főkapitányság értesítést kapott a bécsi rendőrségtől, hogy ott letartóztatták Szél Ottót, aki — minden valószínűség szerint — vezetőszerepet játszott a részvények hamisításában. Szél Ottót a napokban kísérik át Budapestre. A rendőrség felhívja a közönség figyelmét a hamisítvány kértkező jellegzetes eltéréseire: A részvényköpeny dombornyomása tompa, nem domborítja ki a közepén levő alakot és az írása is elmosódott. A hozzátartozó szelvényeinél a dombornyomás felülően vastag és nehezen olvasható. A részvényköpeny francia szövegében a cég szövegénél előforduló „de” szónál a „d” betű hiányos, a jobboldalán levő két név aláírás pedig mercv és az utánrajzolás jellegét hordia magán.

Pancota új képviselője.

Tudvalevő, hogy a pancotai kerületben, ahol Pop C. István nemzeti párti és Ardelean János liberális között pótválasztásra került volna a sor. Ardelean visszalépése folytán a választást megsemmisítettnek jelentették ki és új választást írtak április 19. és 20-ára. A tegnapi és ma lefolyt választáson a pancotai kerület képviselőjévé Groisorean Gyulát a nemzeti párt jelöltjét választották meg. Míg Ardelean János a liberális párt jelöltje 983 és Grozav Tódor parasztpárti programjait fellejtett önjelölt 283 szavazatot kapott.

XXXXXXXXXXXX

Egy szó.

(Fordulást írta a lakástörvényben)

Nem az új lakástörvényben, hanem dr. Széll Lajos járásbíró és dr. Szalai Vilmos ügyvéd tollából tegnap piacra került magyar fordításban van egy ördögös szövecska. 1922 május 1-től fogva a lakásokért az 1914 áprilisban fizetett összegek kétszeresére emelte fel a bért az új törvény. (4-szeresnek is lehetne ezt mondani, mert a koronát a levaló egyenlőnek veszi.) A kisiparos és mesterember, a dohány- és belyegárú, a szövetséges és a népbank 3-szorost fizet üzleti helyiségeiért, ellenben minden más üzleti helyiségeiért 5-szörös bért kell fizetni. Az összes erdélyi városokat megelőző és gyarországi dícséretet érdemlő fordítás a „Kiskereskedőknek” is megadja a 3-szörös bért fizetés kedvezményét, holott a törvény hiteles román szövege ezeket a régi bér 5-szörösével terfeli meg.

Aradon nemcsak a külvárosokban, hanem a belvárosban is ezernyi kiskereskedő van, aki románul nem tud s így nem érti meg a törvény szövegét. Kíváncsi volna, hogy ezen sorokból, valamint a háztulajdonosok és a Lakók Szövetségei gondoskodásából tudomást nyerjenek ezek a jelen helyzetigazításról. Ellenkező esetben a gyors terjesztésre számított révén, százával tagadnak meg az 5-szörös bér fizetését. Nemcsak a bíróságokat terfelnék meg sok felesleges munkával ily módon, hanem a perköltségeik felül még a kilakoltatás veszélyét is magukra zúdítanák.

Bármely szótár segítségével bárki ellenőrizheti az itt kifejtettnek helytállóságát. Aradi román jogász és vidéki román lelkész nyelvtudását is igénybe vehetem, hogy egészen biztos levek dolgomban. A magyar nyelv is megkülönbözteti a kis iparosokat („mici industriasi”) a mesteremberektől („meseriasi”). A fordító nem változtathatja meg tehát a román törvényt, csak azért, mert ő azt hiszi, hogy mikor egymás mellett a kisiparost és mesterembert említi felesleges bőbeszédűséggel, bizonyára kiskereskedőt akar mondani a törvény.

A szokásos nyakatekert törvényfordításokkal ellentétben külföldben elejétől végig jó magvasággal van a kis füzet megírva.

Dr. Reisinger Ferenc,
ügyvéd

Enyhült a helyzet Genuában.

(Poincaré a német-orosz szerződés megsemmisítését követeli.)

Az a kényes helyzet, amelyet a német-orosz békeszerződés Genuában való megkötése előidézett, mára valamennyivel enyhült. Különösen Lloyd George tesz óriási erőfeszítéseket, — s ebben Facta olasz miniszterelnök hű segítőtársa — hogy a helyzetet, illetve a genuai konferenciát megmentse. Németország diplomáciát, ügylést szik elfelejtik, hogy az Oroszországgal való bensőbb kapcsolat csak a bolsevizmusnak ver hidat Nyugat felé és hogy az Oroszországgal való békekötés nem hogy enyhít Németország sorsán, hanem könnyen ugyanolyan siralmas állapotok teremtesére alkalmas, aminek ma Oroszországban uralkodnak, ahol milliószámra éhen pusztulnak az emberek és egymást falják fel. Az európai államok Oroszországgal szemben csak egyöntetű politikát folytathatnak. Ennek az egyöntetű politikának az inaugurálása most a genuai konferencia legfontosabb feladata. A genuai konferenciáról ma a következő sürgönyeink számolnak be:

Elhárult a veszedelem.

GENUA. Az első meglepetés izgalmát, a mely a német-orosz békeszerződés megkötése nyomán keletkezett, nyugodtabb hangulat váltotta föl. Elhárítottak látszik az a veszedelem, hogy a nemzetközi konferencia hirtelen szétrepjen. Ez elsősorban az olaszok higadtságának köszönhető. Azon a tanácskozáson ugyanis, amelyen az összehívó főhatalmak delegációinak vezetőin kívül a kisentente delegátusai is résztvettek, hogy az új helyzettel szemben állást foglaljanak, már-már kenyértörésre került a dolog s ezuttal Lloyd George volt a leghevesebb.

A franciák természetesen örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy elszigeteljék Németországot és vele együtt Szovjet Oroszországot. De közbelépett Facta és Schanzer s nekik tulajdonítható, hogy az a határozati javaslat, a melyet az angol miniszterelnök szövegezett meg, sokkal enyhébb hangú lett. Az olaszok mindenáron azon voltak, hogy megmentse a konferenciát és ez sikerült is, de azt nem tudták keresztülröszkolni, hogy a német delegációt ne zárják ki a politikai bizottság további tárgyalásaiból, amely az orosz problémát vitatja meg. Annnyit mindenesetre elértek, hogy a jegyzék udvarias hangú s arra csak udvarias hangon válaszolhat a német delegáció. Nagy kérdés azonban, hogy ha a németek eltávoznak a konferenciáról, nem fogják-e az oroszok is a példát követni, a mi ismét új helyzetet teremtené.

Olyanok, akik résztvettek a szigorúan bizalmas tanácskozáson a Villa Albertiben, azt mondják, hogy még soha sem látták Lloyd

Georgeot ennyire idegesnek, a francia delegáció vezetője hozzá képest nagyon nyugodtan viselkedett.

Nem vitatják a német-orosz egyezményt.

GENUA. A szövetségesek értekezletén tegnap hozott határozat következtében, mely szerint Németországot az orosz ügyek bizottságából kizárják, a németek csak a többi három bizottságban fognak tovább dolgozni, az Oroszországot érintő kérdések tárgyalásának kivételével. A szövetségesek határozata kizárólag Németországra vonatkozik, mintán a szövetségesek a német birodalom felelősségét súlyosabbnak tekintik, mint Oroszországot, mert Németország a szövetségesekkel szerződéses viszonyban állott, míg a szovjeteket a többi hatalom nem ismerte el. Miután Németország aláírta a versaillesi szerződést, a német-orosz egyezmény, mely lemond a német követelésekről. Oroszországgal szemben, megsérti a 260. paragrafust, a mely viszont a jóvátételi bizottságnak elsőbbségi jogot biztosít a német követelésekre a szövetségesek javára. A szövetségesek nem akarják vita tárgyává tenni a német-orosz egyezményt, mert az a véleményük, hogy ilyen titkos szerződés minden következményével együtt csak azoknak a dolga, akik megkötötték. A jóvátételi bizottság egyébként teljes szuverenitással meg fogja vizsgálni az egyezmény következményeit kapcsolatban a versaillesi szerződéssel.

A szerződés megsemmisítése.

PÁRIS. Poincaré nyomban minisztertanácsot hívott össze, mikor megkapta Barthoutól a jelentést a német-orosz szerződésről. A minisztertanácsban a kormány csak hat tagja és néhány államtitkár jelent meg, mert a többi miniszter a húsvéti ünnepekre részint választó kerületébe, részint kirándulásra utazott. Hivatalos jelentést nem adtak ki a minisztertanácsról. A lapok azt írják, hogy a tanácskozás teljes egy óra hosszat tartott. Poincaré felolvasta a genuai jelentést, ismertetve a német-orosz szerződést és leszögezte a maga álláspontját, a melyet azután a jelen volt miniszterek kivétel nélkül magukévá tettek. A minisztertanács úgy határozott, hogy a francia delegáció Genuában ajánlja, hogy a szövetségesek követeljék Németországtól és Oroszországtól a szerződés megsemmisítését, mivel az a versaillesi békeszerződésnek 260-ik cikkével homlok-egyenest ellenkezik, a 236-ik fejezetet közvetve igyekszik megdönteni és a cammesi határozatokkal teljesen ellentétben áll. Abban az esetben, ha az entente delegációi nem osztoznának ebben a vé-

ményben, akkor a francia delegáció tartozik Párisból új utasítást kérni. Estére Poincaré újból magához kérte a minisztereket, hogy tájékoztassa őket az időközben Genuából érkezett hírek felől.

A konfliktus elsimítása.

GENUA. Lloyd-Georgénak ma két óras tanácskozása volt Wittul a német-orosz békeszerződésből előállott konfliktus elsimítása végett. A tanácskozáson Rathenau német külügyminiszter is jelen volt. Dacára annak, hogy az összes ellentétek még nincsenek áthidalva, a helyzet mégis enyhült.

GENUA. Miután Németországot a politikai bizottságból kizárták, Dakovski orosz kiküldött, a ki Oroszországot képviseli a bizottságban, ezennel Németország érdekein is öröklik. Rakovski a bizottságban máris fölvetette a kérdést, vajon 9 hatalom (annyi van képviselve a genuai konferencia politikai bizottságában) fel van-e jogosítva arra, hogy 32 hatalom nevében beszéljen, miképp erre külön feljuttatták. A bizottság legközelebbi ülésén ezzel kapcsolatban mindenféle kérdést szándékszik fölvetni.

A lengyelek készülődnek.

BERLIN. Moszkvából jelentik: A legfelsőbb védelmi tanácsban Trockij kifejtette, hogy Franciaország szabotázsát akarja a genuai konferenciát, hogy közben Oroszország ellen masíroztassa a lengyeleket. A szovjet értesülései szerint a lengyel hadseregben nyolcszáznál több francia tiszt van. A minszki csapatokban 1500 francia tiszt szolgál. Franciaország gázágyúkat is küldött Lengyelországba. A gázharcban alkalmazható legújabb találmányokat is elküldték. A lengyel vezérkarban francia vezérkari tisztek dolgoztak ki az Oroszország ellen irányuló haditervet. Trockij szerint a genuai konferenciának idő előtt való abbahagyása lengyel-francia támadást vonna maga után.

PÁRIS. Poincaré értesítette a francia delegációt, hogy legközelebb odaérkezik.

Lenin utasítása.

GENUA. Lenin utasítása megérkezett az orosz delegációhoz. Litvinov kijelentette, hogy az orosz delegáció hajlandó az antanttal tárgyalásokat folytatni. Az orosz válasz részletes memorandum lesz, amely kiterjed az orosz kérdés egész komplexumára: az adósságokon és kölcsönökön kívül Oroszország szerepére Európa újjáépítésében. Besszarabiáról nem lesz szó a jegyzékben.

PÁRIS. A francia delegáció nem ellenzi az oroszokkal való tárgyalások folytatását, ha azok elfogadják a cammesi határozatokat. A bolsevik delegátusok nem mennek bele abba, hogy a többi államokkal kötött szerződéseknek ugyanazon pontokat vegyék fel, mint a német-orosz szerződés. A francia delegáció nem működ-

het közre az orosz ügyek tárgyalásánál. (Rador.)

Wirt nem tud választ adni.

GENUA. Rathenau külügyminiszter találkozott kért Lloyd-Georgetól, aki azt válaszolta, hogy őt nem, csakis Wirth kancellár fogadhatja, aki meg is jelent a találkozón. Lloyd-George felszólította Wirth kancellárt, adjon precíz választ arra nézve, hogy mik-e a németek intenciói. S miután Wirth nem tudott precíz választ adni, Lloyd-George kijelentette, hogy a német-orosz egyezményt illetően, két megoldást ajánl: vagy lemond Németország mindazon bizottságokba való részvételéről, amelyekben az orosz kérést tárgyalják, vagy megsemmisítik az egyezményt. Mire Wirth kancellár azt válaszolta, hogy a feltételek ugyan súlyosak, de azért az ajánlatot nem utasíthatja vissza s azt elvben elfogadja.

GENUA. A német delegátusok ma megkezdik formál Kereszték a megegyezés és a további teendők re vonatkozólag. Feltűnő, hogy ebben a kérdésben a német delegátusok között is két irányzat van és pedig a Rathenau-féle, amely ellene van Lloyd-George ajánlatának és a Wirth-féle, amely kompromisszumot szeretné létrehozni.

Bemutatni a szerződést!

PÁRIS. Poincaré felszólította a francia képviselőt, Douboist, aki a jóváhagyási bizottság tagja, hogy terjessze elő hivatalosan a német-orosz szerződés teljes szövegét jogi szankció végett. Poincaré fel fogja szólítani a többi államokat hasonló eljárásra.

PÁRIS. Ujabb Poincaré azt az utasítást adta Douboisnak, hogy a német-orosz szerződést terjessze be a nagykövetek tanácsa elé is, mert attól tart, hogy a szerződés következtében a szövetségesek kárt szenvednek.

GENUA. Poincaré instrukciója következtében lehetséges, hogy Barthou, a francia kormány hivatalos álláspontját közölni fogja a szövetségesekkel és a kisantant képviselőivel is. Franciaország nem szándékozik otthagyni a konferenciát anélkül, hogy a megegyezést meg ne kísérelte volna az orosz-német szerződés megkötése által előidézett zavar ügyében. A német-orosz szerződés következtében előálló helyzetéről az a vélemény, hogy a zavar meg szüntethető a szerződés radikális megsemmisítése által és lehetséges, hogy a franciák felszólítják a szövetségeseket, hogy a szerződés megsemmisítését követeljék.

Az erdélyi kamarák az új telefon-díjszabás ellen.

Az új telefon díjszabás, amely szinte hozzáférhetetlenné teszi a nagyközönség számára a gazdasági élet egyik legfontosabb segítőeszközének, a telefonnak használatát, általános felzudulást idézett elő az érdekeltek körében. Igen sokan vannak, akik inkább leszéreltetik telefonjukat, de nem hajlandók a horribilis díjszabást megfizetni. Az erdélyi kereskedelmi és iparkamarák együttes mozgalmat indítottak az új díjszabás élebe léptetése ellen és terjedelmes memorandumot intéztek a közlekedés

ügyi minisztériumhoz, amelyben kifejtették, hogy a gazdasági élet megbénulását eredményezi a telefon használati díjának ilyen nagymértvű felemelése. A kamarák memorandumára eddig válasz még nem érkezett.

HIREK.

Károly utolsó percei.

Páris. Machado dos Santos dr., aki Károly exkirályt Funchal szigetén ápolta, levelet intézett az *Echo de Paris*-hoz, a melyben leírja az elhunyt uralkodó utolsó perceit. Mikor az exkirály érezte, hogy utolsó órája közeledik, nem gondolt másra, mint Magyarországra és családjának sorsára. Az exkirályné a betegség egész ideje alatt nem távozott el mellőle. Károly a levél írója folytatott beszélgetései közben többször csodálatát fejezte ki Franciaországra, a francia dicsőség és a francia katonák hősiessége iránt.

— A görög trónörökös né állapota. *Bucuresti.* Athénből jelentik, hogy *Erzsébet* görög trónörökös né állapotában javulás állott be. Az orvosok már nem tartanak visszaeséstől és abban bizakodnak, hogy a trónörökös né rövidesen újra felépül. *Mária királyné*, a trónörökös, *Mihály herceg*, *Eleonora hercegnő* Athénből visszautaztak Romániába. Utközben Belgrádban meglátogatták a szerb királyt. (Rador.)

— *Bratianu hazajön Bucuresti.* *Bratianu* miniszterelnök értesítette a kormányt, hogy május elsején visszatér Romániába. (RTI.)

— Egy Károlyi gróf aradmegyei illetősége. Tegnap a bécsi román követ-ségtől egy konzulátusi tisztviselő érkezett Aradra és megjelent a megyei prefekturán, hogy gróf Károlyi Antal aradmegyei illetőségének elismertetést megsürgesse. Gróf Károlyi Antal már régebbi idő óta Bécsben él, de fenn akarja tartani román állampolgárságát és ezért aradmegyei illetőségéről már régebben kért igazolást a megyei prefekturától és ezt az igazolást jött most Bécsből a konzuli tisztviselő megszürgetni. A prefektura ma kiadta a bizonyítványt, melyben igazolja gróf Károlyi Imre Antal mácsai illetőségét.

— Az exkirályi család. London. A *Matin* szerint a magyar kormány értesítette Miksa főherceget, az exkirályi gyermekek gyámját, hogy nem kifogásolja azt, hogy a volt király családja Magyarországon letelepedjék. Sixtus pápai herceg a nagykövetség tanácsánál ebben az irányban előterjesztést is tett.

— Ellenjelöltek nélkül. *Bucuresti.* Az Adevărul azt írja, hogy a pótválasztásokon a kormány huszonegy képviselői és szenátorai mandátumra nem állít jelöltet. A kormány tíz erdélyi nemzetipártinak, két magyarnak és egy sváb jelöltnek nem állít liberális ellenjelöltet. (RTI.)

— Az utlevél- és vámvizsgálat újabb szabályozása. *Budapest.* Nemcsak Magyarországon, hanem az utódállamokban is panaszkodik az utazóközönség a határőrök zaklatása miatt. Ennek tulajdonképpen az az oka, hogy a csempészárú felfedezésére olyan magas jutalékok vannak kitűzve, melyek egyenesen csábítják a közögeket a legkiméletlenebb eljárásra. Mint halljuk, napirenden vannak a kina összeállítások, melyek főképpen az utasok megmozgásából származnak. Ezzel a visszás helyzettel nemcsak a magyar, hanem a cseh és román kormány is foglalkozni szándékozik és remény van arra, hogy sikerül a kérdést oly módon szabályozni, mely az utasokat a most tapasztalható zaklatástól megkíméli.

— Esős esztendő lesz. A calvadosi (Franciaország) meteorológiai intézet titkára Gabriel abbé, aki szak tekintély számba megy, megállapította, hogy az idei esztendő a normális mértéken fölül bő lesz esőben. Megállapítása azokon a feljegyzéseken alapszik, melyek pontos képét adják az évenkénti esapadéknak 1835 óta.

— Elhunyt zeneszerző. *Budapest.* Hegyi Béla zeneszerző hatvanhárom éves korában meghalt. Annakidején nagy sikerrel adták elő a Népszínházban „Uff király” című operettjét. A Magyar-színházban pedig a „Boris herceg” című operettje aratott nagy sikert.

— A Habsburgok családi tanácsa. München. A Habsburg-család tagjai itt családi tanácsot tartottak, amelyen Frigyes főherceg azt indítványozta, hogy Ottó főherceg el kell ismerni királynak. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

— Zita Funchalban marad. Páris. Zita exkirálynő előreláthatólag egészen lebetegedéséig, azaz május közepéig Funchalban fog maradni.

— Nagy ünnepség keretében leleplezik le Kiskunfélegyházán a Petőfi-szobrot. *Kiskunfélegyháza.* A Kiskunfélegyházára szállított segesvári Petőfi-szobor leleplezésének napját szeptember 10-ére tűzték ki. A leleplezés országos ünnepség keretében fog megtörténni a Petőfi-Társaság rendezésében. A nagyszabású felvonulásban a katonaság is hivatalosan képviselteti magát.

— A villamos vasút ügye. A műszaki bizottság hétfő délelőtt igen fontos ülést tart, amelyen a villamos vasút építésére vonatkozólag tesz előterjesztést a város tanácsának. Azonkívül Zádor Imre gépüzemigazgató előterjesztést tesz a nemokára üzembe helyezendő műjegygyár kibővítésére is.

— A budapesti bombamerénylet. *Budapest.* A bombamerénylet nyomozásánál a budapesti rendőrség új adatok birtokába jutott, amelyeknek alapján a legnagyobb eréllyel folytatják tovább a nyomozást.

— Részleges magyar kormányváltás. *Budapest.* A magyar fővárosban a mai napon az a hír terjedt el, hogy Bernolák Nándor népielőléti és Hegyeshalmy Lajos Kereskedelmi miniszterek kiválnak a kormányból. Bernolák utódja állítólag Petricsevics volt horvátországi államtitkár, Hegyeshalmy pedig báró Leers Vilmos volt kereskedelmi államtitkár lesz. Dr. Vass József kultuszminiszter állítólag be fog lépni az egységes pártba.

— A póstyéni sakkverseny. *Pozsony.* A Póstyéni sakkversenyen Bogoljubov Kiváló orosz sakkmeister vezet.

— Kondor Ernő házassága. Kondor Ernő, az aradi színház volt régi kedvelt tagja, az aranyos bohémlelkű művész és ismert nótaköltő már hosszabb idő óta magányosan járta a világot. Hosszu idő óta bizonyára jelent egy esztendőt, mert a forróvérű, regényes művész ugyszólván évenként meg szokott házasodni. — Szóval mostanában egyedül örövendő sikereinek Párisban, Londonban, Nizzában, ahol magyar nőiával andalította el a nyugati partományok szépségeit. A bus magány azonban nem tartott soká: Kondor Ernő most Brémából értesítette hűséges barátját: Korda Sándort, hogy Kölnben házasságot kötött özvegy Soleiroi de Serves-nével született Renée Marthe Wehe urhölgy-gyel, akivel Montigny les Metz-ben ismerkedett meg. Levele zengő tavaszi díthrambus a boldogságról, amely reméljük hosszú ideig fog tartani.

— A Romanovok visszatérnek a berlini nagykövetségi palotájá. Berlini jelentés szerint a volt cári család pert indít a berlini orosz nagykövetségi palota tulajdonjogáért. Okiratokkal akarják bebizonyítani, hogy a palota a Romanov-család magántulajdona.

— Művészet és humanizmus. Kedden, e hónap 25-én este 6 órakor a Minorita-templom művészeti esemény színhelye lesz. Ekkor rendezi orgona-hangversenyét a tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete, amely a művészetet és humanizmust egyesíti ekkor. Kimagasló száma a hangversenynek Járossy Dezső orgonaművész szereplése, aki a filharmonikusokból alakított zenekart kíséri orgonán. Guilman hatalmas művét, a Stabat Mater a orgona-lantáziáját adják elő a filharmonikusok, akiket Unger Mór tanított be. Arad zeneértő közönsége nagy érdeklődést tanúsít az orgona-hangverseny iránt, amely művészeti célt és humanizmust szolgál, amennyiben a tiszta jóvedelmet az aradi tudógondozó alapja javára fordítják.

— Vívóverseny vasárnap délelőtt 9 és délután 3 órai kezdettel az Eminescu (Baross) park kioszkjában.

— Missis Maud gondolatozgatónő Strada Cercetasilor (Szt. Pál-u.) 10. szám alatt egész nap fogad. Mindent tud és megmond.

— Glória-CFR.—AAC. bajnoki mérkőzés az AAC. sporttelepén, vasárnap délután 5 órakor. Előzőleg a II. csapatok.

— A katonasítrand vendéglőse. A katonai strand részvénytársaság igazgatósága a fürdő vendéglőjének bérletét Sugár Józsefnek, a Fehér Kereszt volt igazgatójának adta ki. Az új bérlet újonnan berendezte a vendéglőt amelyet már e hónap 30-án megnyit. Sugár népszerűsége bizonyára meg fogja növelni a vendéglő forgalmát.

Bethlen és Lloyd-George tárgyalásai

(Kedvező jel a magyar ügyekben.)

BUDAPEST. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök Genuában találkozott Lloyd George-zsal, akivel hosszasan tanácskozott. Budapesti sajtó tudja, hogy a tanácskozást ma folytatják. Kedvező előjelnek tartják itt, hogy Bethlen hazajövele elhalasztódott, mert a miniszterelnök elutazása-kor megmondotta, csak az esetben jönne haza husvét tájban, ha addig nem sikerülne elérnie, hogy a magyar ügyekkel komoly helyen foglalkozzanak. A magyar kormány körében több jeltől arra következtetnek, hogy az antant kiküldötték a magyar kormány memo-

randumát komolyan tanulmányozza.

BUDAPEST. Gróf Bethlen ma visszaérkezik Budapestre, Genuában gróf Bánffy Miklós külügy-miniszter helyettesíti.

BUDAPEST. A pártkörökben hírlaik, hogy gróf Bethlen Genuában fontos tárgyalásokat folytat az antant államoknak jóvátétel fejében szállítandó élőállatokról. Budapestre máris utasításokat küldött, melyek bizonyos megállapodásokkal kapcsolatosak. Az érdekelt miniszteriumokban már meg is kezdték a munkálatokat az utasítások végrehajtására.

— Olcsó burgonya a Közélelmezési hivatalnál. Étesítjük a közönséget, hogy a közélelmezési hivatalnál (Kulturpalota) jó minőségű burgonya még mindig kapható kg.-ként egy lei negyvenöt bani árban. Közélelmezési hivatal.

— Ki kapja meg a Neptun büfféjét? Arad város tanácsa, mint már megírtuk, nyilvános pályázatot hirdetett a Neptun-strand büfféjének bérletére. Az árlejtésre több pályázó jelentkezett, akik közül kettőt vehetett figyelembe a város tanácsa mint legelőnyösebb ajánlattevőket. Tegnap azután újabb jelentkezés akadt, aki már az árlejtés kihirdetése előtt benyújtotta ajánlatát, amely felülmulta anyagi szempontból a másik két ajánlatot. A városi tanács mai ülésén tárgyalta a beérkezett pályázatokat. Dr. Angel István polgármester előterjesztésére a tanács úgy határozott, hogy új versenytárgyalást ír ki, amelynek feltételeit a város maga szabja meg. A város megállapítja, hogy a büffé bérletje milyen építkezéseket köteles a fürdő területén végrehajtani. Abban az esetben ha az ajánlattevő a feltételeket elfogadja, kizárólag a bérlet összegére kell ajánlatot tennie a városhoz.

— Előrelő fehérnemű-folyai. Medve Vera cselédnő 1920-ban, szolgálatadó gazdájától mintegy 2000 lei értékben fehérneműt lopott. A holmit azután Papp Jánosnak adta oda értékesítés végett. Közben kiderült a fehérnemű képes ere-deje. Mindkét asszonyt letartóztatták. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma ítéleztetett feleltük. Tekintve, hogy a tárgyalás folyamán és a kihallgatás után vallomásából kétségtelenül beigazolódott az asszonyok bűnössége. Medve Verát 6 havi börtönrre, Papp Jánosné orgazdaság bűntette miatt 3 havi fogházra ítélte a bíróság.

— Ittas állapotban aláírt szerződés. Kvirkovszky István és János érdekes keresetet adtak be az aradi törvényszékhez. Pera György gazdálkodó ellen, amelyben egy 1920-ból származó szerződés érvénytelenítését kéri. A kereset elmondja, hogy eladtak az alperesnek egy szíriai ingatlant azonban a szerződés megkötésénél egyedül Kvirkovszky István volt jelen, még pedig ittas állapotban és a megállapodás alá is ő írta a jelen nem levő Kvirkovszky Károly és János nevét. A kereset több tanura hivatkozva igazolja az állítottak valóságát és ezen az alapon kéri a szerződés érvénytelenítését.

Fiatal énekművésznők.

(Gellinek Lotte tanítványainak hangversenye.)

Arad zeneértő és zenekedvelő közönsége már évek óta figyelemmel kíséri azt a fáradhatatlan munkát, melyet Lotte Gellinek a kiváló énektanár végez. A napokban újabb tanúbizonyságát adta kiváló pedagógiai képességeinek a Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 2. szám alatti lakásán főleg legfrissebb tanítványaival rendezett házi hangversenyén. Matusik Lenke Chopin egy dalával és Mendelssohn „Szívek mikor elválnak” című dalával bizonyította be, hogy szép szopránja fejlődésképes és máris szépen iskolázott. Geiringer Teri sok drámai erővel szavalta el Gyóni Géza „Cézár én nem megyek” című költeményét. Molnár Lászlóné egy Blech és egy Mikosán-dalt énekelt szép mezzo-szopránján, majd a szünni nem akaró tapsra Mozart „Figaro házasságá”-nak áriáját énekelte el. Holotha Istvánné egy Wildenbruch-költeménnyel és „A tanu” című költeménnyel aratót, értékes sikert. Előadása, hangja kész drámai művésznő. A tanítványok közül utolsónak Opra Jenny ragyogott művészi képességeit, aki a télen több budapesti hangversenyen szerepelt sikerrel. Salm-Ssens „Sámson és Delila”-jának áriáját, Mahler, Strauss Richard és Wolf egy-egy szép dalát énekelte el nagyszerűen iskolázott, színpompás ak hangján. Alja még a magas regiszterekben is tisztán cseng. Hangja és előadása kiforrott ének művésznőnek mutatja be a megjelentek előtt. Végül maga a tanár, Lotte Gellinek énekelte csodaszép, tökéletesen iskolázott hangján két dalt. Az énekszámok művészi zongorakíséretét Lotte Gellinek és Gellért Pál színházi karnagy látták el.

MOZI.

* A végzet asszonya — Lucy Dorainnal. Az Apolló színház premier publikumának tegnap ismét kiváló művészi élményben volt része. A Lucy Dorain-ciklus legújabb filmje, A végzet asszonya került bemutatásra, amely minden tekintetben méltán sorakozik az előbbi Lucy Dorain-filmekhez. Így a Sötét naplója is. A főszerepben Lucy Dorain excellál. A démoni nő bravúrosan alakítja. Méltó partnere Petrovics Szvetisláv aki a Lengyel vérben fel-lehetetlen sikert aratót művészi alakításával. A film exteriőr felvételei tüne-

ményes szépségű olasz tájakat hoznak elénk. A grandiózus művészi filmet nézéken utólagra vetíti az Apolló.

* Harry Peel — az Urániában. Az Uránia színház azon bejelentését, hogy péntektől kezdve Börtön a tenger mélyén c. izgalmas detektívdrámát vetíti Harry Peellel a főszerepben örömmel fogadják a közönség. A leleményes és vakmerő detektív bravúros ügyességgel derít világhosszú egy rejtélyes bűnügyre. Nyomozásának minden egyes fázisa idegterjesztően érdekes. A leghomályosabb rejtélyeket is zseniálisan oldja meg. Akik szeretik a nagyszülő izgalmas detektív-drámákat, azok nagy élvezetet fognak találni a Harry Peel-film szemlélésében.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Április 20.) Dollár 137, márka 0.50, sokol 2.72, dinár 1.65, magyar korona 0.18, budapesti kifizetés 580, bécsi kifizetés 54.5, berlini kifizetés 0.49, francia frank 13, prágai kifizetés 2.78.

Zürichi nyitás. (Április 20.) Berlin 178, Newyork 514, Milano 2190, Budapest 65, Zágráb 166, Bucureszt —, Varsó 14, Bécs 6.75, lebelévezett osztrák korona 7.

Budapesti nyitás. (Április 20.) Napoleon d'Or —, dollár 780, márka 282, osztrák korona 10.312, rubel 59, leu 584, sokol 1590, dinár —, lengyel márka —.

Zürichi zárás. (Április 20.) Berlin 182, Amszterdam 192.5, Newyork 514, London 2272, Páris 4785, Milano 2702, Prága 1025 Budapest 65, Zágráb 166, Varsó 14, Bécs 6.75, osztrák lebelévezett korona 6.875.

Budapesti zárás. (Április 20.) Napoleon d'Or 3020, dollár 774, márka 2.83, osztrák korona 10.125, leu 5.76, sokol 15.69, dinár 10.—.

A külföldi adósságok rendezése.

Ismeretes az a mozgalom, amelyet a bucuresszi Kereskedelmi és Iparkamara indított meg azon célból, hogy a romániai kereskedőknek külföldön fenálló tartozásai úgy rendezzessenek, hogy a kereskedők nagymértű károsodása valahogyan kiküszöbölhető legyen. A külföldi adósságok összegének pontos megállapítására a kamara statisztikát készített az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezután hívta föl az összes kereskedőket, iparosokat, bankokat és magánosokat, akiknek külföldi valutában adósságuk van, hogy e hó végéig közöljék a kamarával adósságuk összegét az 1922. április elsejei állag szerint. Egyben kéri a kamara annak közlését is, hogy 1920-ban, 1921-ben és az 1922. év első negyedében mennyi fizetést teljesítettek az érdekeltek külföldi valutában. A beküldött adatok természetesen legbizalmasabban használtatnak fel. Ez adatokra azért van szükség, mert csak a külföldi adósságok összegének pontos megállapítása után lesz módjában a pénzügyminiszternek határozni arról, hogy milyen védelmi rendszabályokra van szükség a kereskedők érdekében.

— Az arany ára. Bécs. A finom arany ára Bécsben kilónként 5 millió korona, a finom ezüst kilója 138.000 és a platina kilója 18.600.000 korona.

— A járadékok lebelévezése. Bucureszt. A lapok hírei szerint újból megkezdik a román járadékok lebelévezését az egész országban. (RTI.)

— Hirdetmény. Tudomására adjuk a t. közönségnek, hogy f. évi április hó 21-én délelőtt fél 8 órakor a marhavásártéren a 19-ik pioner zászlóalj 14 darab lovat fog elárvereztetni. A 19. Pioner zászlóalj parancsnoksága.

— Az ezüstpénz piaca. Budapest. Ma ezüst koronát 55—57, az ezüst forintot 144—148, az ötkoronást 285—290 koronás árfolyamon vásárolták a Borsdén.

— Az Urikány-7. szivölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság igazgatósága a május hó 6-ára egybehívott közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy az 1921. üzleti évi osztalék részvényenként 150 koronában állapítsák meg.

Apró históriák.

Mezőgazdasági előadás. A tanító a mezőgazdasági termények ipari feldolgozásáról tart előadást a nebulóknak. Most már ott tart, hogy gyakorlati példákkal is megvilágítsa a mondottakat. Felszólítja a Pistát.

— Felelj arra Pista, de okosan, mit lehet csinálni a szilvából?

— Szilvóriumot...

— Nagyon jól van. És most te mondd meg, Janosi, mit lehet csinálni az almából?

Janosi hamar kiböki:

— Almáriumot...

A büntetési feladat. A Peti fiú nagy bőgve kerül haza az iskolából. A könyvei csurognak, a képe vörös és dagadt.

— Hát veled mi történt? — kérdi az apja.

— Megpofozott a tanító ur. Kétszer is megpofozott.

— Miért?

— A büntetés feladatért...

— Bizonyosan rosszul csináltad. Vagy nem irtad meg.

— Megírtam és jól csináltam. Tízszor le kellett írnom óra után, hogy: A tanító néni nagyon kedves...

— És nem volt benne hiba?

— Nem. Csak egy betű. A kedves-ben a „kö” betű helyett „rö” betűt írtam...

A szerkesztésért.
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Ha olcsón

akar művészi kivitelű villanyosillart, villany- és vízvezetéki felszerelést és javítást, keresse fel a

Patronázs Egyesület

lakatos tisztelet a 1819

Városi Szegényházban

Házak

pékséggel, hentes üzlettel, korosmával, szállodával, fűszerüzlettel, helyben és vidéken olcsón eladók. — Bővebbet Wallinger-Irodában Arador

Veszek BRILLIANS köveket, arany és ezüst

árukat magas áron. 19017

KUN, ékszerész.

Ma este indítunk futárt Cluj (Kolozsvárra) magyar és cseh vizumot 36 óra alatt közismert pontossággal szerzünk: KELET hírlapiroda Str. Alexandri (Salacz-u.) 1.

